

Szakmai beszámoló

Palócok

Pápai Károly fotói a Néprajzi Múzeum gyűjteményéből

Pályázati azonosító: 103106/02650

Dornyay Béla Múzeum, Salgótarján 2024 december 3. – 2025. március 23.

A salgótarjáni Dornyay Béla Múzeum célul tűzte ki, hogy a kevésbé ismert palóc kutatókat, illetve kutatásokat ismertebbé tegye a nagyközönség számára. A 2024. december 3-án megnyílt kiállítás ötlete is az említett törekvésünk fényében született meg.

Pápai Károly (1861–1893), a fiatalon elhunyt kutató 1890-ben egy öt hetes néprajzi tanulmányúton volt a Palócföldön, egész pontosan Ipolyságról egészen a Medvesalja vidékéig. Ilyen jellegű felvétel nagyon kevés maradt fenn ebből az időszakból, ráadásul Pápai jó fotós volt, jól kezelte a fényképezőgépet, az üvegnegatívok többsége épségben fennmaradt.

Az útja során készített közel száz antropológiai és néprajzi fotójából válogattunk össze mintegy negyven felvételt erre a kiállításra. Az 50 x 70-es nagyítások mellett digitálisan további képeket is megjelenítettünk, némelyeket kiszínezett formában. A fotókhoz néhány műtárgyat (viselet, bútor, használati eszköz stb.) is kiállítottunk a Dornyay Béla Múzeum anyagából, amelyek szintén a 19. század végéből, illetve a 20. század elejéből származtak, de ezek inkább a fényképek installálásához járultak hozzá.

A kiállítást a Néprajzi Múzeum főigazgatója, Dr. Kemecsi Lajos nyitotta meg. Beszédében kiemelte a két intézmény (Néprajzi Múzeum és a Dornyay Béla Múzeum) együttműködésének fontosságát és örömét fejezte ki, hogy ez a fotóanyag Salgótarjánban bemutatásra került. A kiállítás hozadéka az is, hogy ez az anyag először lett kiállítva és bemutatva; Pápai Károly palóc fotói nem voltak igazán ismertek.

A kiállítás kísérőprogramjai közül kiemelkednek a kurátori tárlatvezetések, előadások, amelyek szélesebb kört szólítottak meg: egyrészt a szakmai érdeklődőknek is, másrészt a nagyközönségnek is lehetősége nyílt, hogy jobban elmélyüljön a kiállításban. A gyerekekre külön is odafigyeltünk: múzeumpedagógiai foglalkozással egybekötött tárlatvezetést kínáltunk, amelyre több helyi iskolás is ellátogatott. Az esélyegyenlőség jegyében szerveztünk programot a kiállításban a Vakok és Gyengénlátók Nógrád Megyei Egyesületének tagjai számára (2025.03.19.). A záró rendezvény is egy különlegesség volt: a füleki Foncsik Énekegyüttest hívtuk vendégül, akikkel közösen zenés tárlatvezetést tartottunk. Az érdeklődők palóc és szlovák népdalokat hallhattak, amelyek színesítették a kurátori előadást. (2025.03.20.)

A tárlat 2025. március végén bezárt, de már tervben van, hogy más helyszíneken is egyfajta vándorkiállítás formájában bemutassuk. (Pl. Ajnácskő, Rimaszombat, Balassagyarmat stb.)

Látogatószám: 1006 fő.

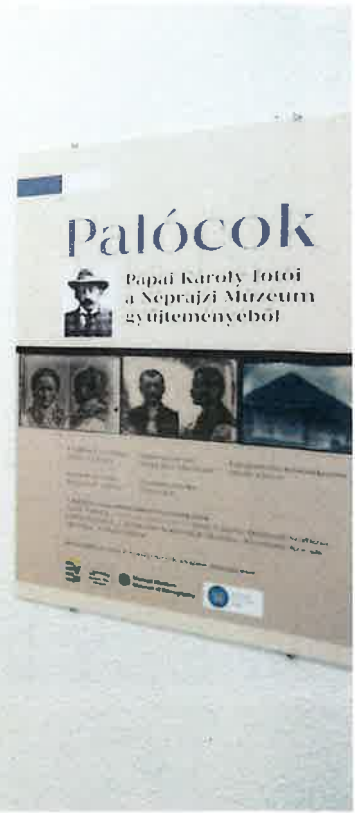
A legjelentősebb sajtómegjelenések:

- A Magyar Televízióban is megjelent a kiállítás: az m5 Libretto című műsorában láthatták (2025. január 20.).
- Országos szakmai fórumok is foglalkoztak a kiállítással:
A Néprajzi Múzeum fotóblogján: <https://etnofoto.neprajz.hu/index.php/2024/11/29/palocok-papai-karoly-fotoi/>;
A Pulszky Társaság online folyóiratában: <https://magyarmuzeumok.hu/cikk/palocok-salgotarjanban-nyilt-tarlat-papai-karoly-a-neprajzi-muzeumban-orzott-fotoibol>
- Megyei és helyi sajtó: [https://www.nool.hu/helyi-kultura/2024/12/fotokiallitas-nyilik-a-salgotarjani-muzeumban](https://www.nool.hu/helyi-kultura/2024/12/fotokiallitas-nyilik-a-salgotarjani-muzeumban;); <https://www.nool.hu/helyi-kultura/2024/12/palocok-tarlat-muzeum-salgotarjan>; A 19. század végi palóc embereket és világát mutatja be a Dornay Béla Múzeum új tárlata - 3100.hu; <https://www.nool.hu/helyi-kultura/2025/04/enekegyuttesszinesitette-a-tarlatvezetest>
- Magyarországi és szlovákiai facebook posztokban: Pl. Mestské kultúrne stredisko Filákovo - Füleki Városi Művelődési Központ oldalán.

Képek a kiállításról, rendezvényekről

NEMZETI KULTURÁLIS ALAP

Fotóművészet Kollégiuma

Pályázati azonosító: 103106/02650

Nyilatkozat

az uniós állami támogatási szabályoknak a Kedvezményezett részére nyújtandó támogatásra történő alkalmazhatóságáról

Alulírott Dr. Shah Gabriella a Dornyay Béla Múzeum képviselőjeként eljárva kijelentem, hogy az általam megvalósított tevékenység tekintetében az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. cikkének (1) bekezdésében említett **állami támogatás fogalmáról szóló bizottsági közlemény (2016/C 262/01) 34. és 196. pontjában meghatározott** feltételek nem teljesülnek*.

Nyilatkozom, hogy a jelen pályázat alapján nyújtott támogatást a 651/2014/EU rendeletnek a kikötői és repülőtéri infrastruktúrákra irányuló támogatás, a kultúrát és a kulturális örökség megőrzését előmozdító támogatásra és a sportlétesítményekre és multifunkcionális szabadidős létesítményekre nyújtott támogatásra vonatkozó bejelentési határértékek, továbbá a legkülső régiókban biztosított regionális működési támogatási programok tekintetében, valamint a 702/2014/EU rendeletnek a támogatható költségek összegének meghatározása tekintetében történő módosításáról szóló 2017. június 14-i 2017/1084/EU bizottsági rendelettel (HL 156., 2017.6.20., 1. o.) módosított, a Szerződés 107. és 108. cikke alkalmazásában bizonyos támogatási kategóriáknak a belső piaccal összeegyeztethetővé nyilvánításáról szóló, 2014. június 17-i 651/2014/EU bizottsági rendelet (HL L 187., 2014.6.26., 1. o.) 53. cikke szerinti, a **kultúrát és a kulturális örökség megőrzését előmozdító támogatásként (állami támogatás) vettem igénybe.**

A támogatás felhasználására **az uniós állami támogatási szabályoknak a Kedvezményezett részére nyújtandó támogatásra történő alkalmazhatóságáról szóló 3/2020. (III. 23.) EMET főigazgatói utasításnak a kultúrát és a kulturális örökség megőrzését előmozdító támogatásra vonatkozó, 16-28. pontjai szerinti szabályok betartásával került sor.**

Kelt: Salgótarján, 2025.08.11.

.....
pályázó képviselője

*A Közlemény - 34. és 196. pontjában meghatározott feltételek:

- a támogatandó tevékenység nem minősül gazdasági tevékenységnek, az általam benyújtott pályázatba foglalt tevékenységek kapcsán piaci bevételeim nem érik el működési költségek legalább felét,
- a támogatandó tevékenységből megvalósuló szolgáltatásokat elsősorban magyar állampolgárok fogják igénybe venni (és a külföldi látogatók száma előre láthatóan marginális lesz).

